

Kalendoriai – ne tik laiko, bet ir žmogaus veidrodžiai

Virginija JUŠKIENĖ
UP korespondentė

Vidmantas Markevičius, miškininkas, gamtos ir žalos, tvarkingos aplinkos puoselėtojas, miškininkystės pedagogas, buvęs Kauno miškų technikum ilgametis dėstytojas, sako gyvenęs plačiai ir socialiai, mat pensininkas, daro, ką nori ir kada nori. Neseniai sugalvojo padovanoti muziejui savo didelę kalendorių kolekciją. Prieš ją išvežant į Šiaulius, Kupiškio viešoji biblioteka surengė solidžią ekspoziciją.

Visur jį sutiksi

„Viena koja esu gimtinėje Skapiškyje (Kupiškio r.), kita – savo kituose namuose Girionyse, Kauno rajone. Nieko dirbti nebereikia, o pinigai tik krenta, esu turtingas kaip ir visi pensininkai“, – šmaikštuoja pašnekovas, kurį sutikti galima visur, kur tik sprendžiami aplinkotvarkos, gamtos saugos, kraštotyros, viešojo gyvenimo ir valdymo, taigi, ir savivaldos politikos, reikalai.

„Man pažįstami sako: ko tu visur kišiesi, ko lendi, ko valdžią erzini su savo visokiais pasiūlymais, iniciatyvomis? Aš neerzinu, aš tik neslepiu savo minčių, pasakau, ką galvoju, ką siūlau“, – skapiškėnas visada atras, kaip savitai suprasti aktualų klausimą ir atsakyti, todėl šis pašnekovas visose auditorijose geba įskelti diskusijų kibirkštis.

Kalendoriuose – žinios ir išmintis

Gamtos ir miškų žinovas V. Markevičius dalijasi ne tik mintimis. Kupiškio savivaldybės viešoji biblioteka neseniai sulaukė solidžios jo kalendorių kolekcijos.

V. Markevičius, namuose surinkęs nemenką šūsnį įvairiausių kalendorių, į lagaminą sudėjęs

Miškininkas V. Markevičius vėl dovanų bibliotekai atvežė retų knygų.

ketino nugabenti traukiniu į Šiaulius, į tenykštį kalendorių muziejų. Prasitarė apie savo mintį bibliotekininkams. Šie pasisitūlė rinkinį peržvelgti, įvertinti, sugrupuoti ir surengti parodą. Kalendoriai įvairiausi – sieniniai pakabinami, pastatomi, vartomi, su praktiniais patarimais, daugiausia – sodininkystės, daržininkystės, bitininkystės, kraštotyros

temomis, lietuvių, rusų, anglų, vokiečių kalbomis, su Lietuvos ir pasaulio gamtos, miškų, medžių, augmenijos ir gyvūnijos vaizdais. Pats savininkas sako specialiai niekada jų nerinkęs, kolekcijos nekaupęs.

„Patys pas mane jie „atėjo“, netvėčia tiek prisirinko. Miškų ministerija juos leisdavo, vėliau – įvairios firmos. Nieko neišmesdavau. Gaila, neišliko prieškarinio laikų, namuose, atsimenu, būdavo prie laikraščių. „Ūkininko patarėjo“ gausus knygynėlis, praktiški kalendoriai – patarimai, saležiečių kalendoriai, bet pražu-

vo, sudegė per karą“, – apgailestauja skapiškėnas.

Kiekvienas su sava istorija

Taigi surinkęs ir sudėjęs į seną lagaminą viską, kas pačiam atrodė įdomu, atvežė į biblioteką, čia darbuotoja Jolita Pipnienė parengė ekspozicijas keliuose bibliotekos skyriuose, pakabino koridoriuose, iš viso parodyta per 200 kalendorių.

Daugelis iš jų su savomis istorijomis, parvežti iš kelionių, gauti dovanų, bet dažniau pirkti, nes dovanoti kitiems pats V. Markevičius mėgsta.

„Sovietiniais laikais knygos ir kiti spaudiniai tekainavo kapeikas, po vieną nieko nepirkdavau, vis po kelis, kad galėčiau kam nors padovanoti. Tačiau dabar turiau rūpestį, kur visa tai – knygas, leidinius, Atgimimo laikotarpio spaudą – reikės padėti, ar kam to reikės?“ – svarsto pašnekovas.

Žvilgsnį patraukė solidus

Kembridžo kalendorius. Skapiškėnas papasakojo bene prieš penkerius metus jaunojo sūnaus ir jo draugų dėka lankęsis Didžiojoje Britanijoje, buvus Londone ir garsiajame universitetų mieste Kembridže. O ten jau sudomino skverai, vejės, reti medžiai, botanikos sodas, buvę labai įdomu, net ir kalendorių iš ten parsivežė.

Daug kas žavi, daug kas piktna

V. Markevičius pasakoja visą gyvenimą mieliausiai savo laiką skirdavęs gamtos, miško pažinimui, želdynų tvarkymo, landšafto architektūros suvokimo reikalams, nors geru specialistu savęs nevadina. Dalyvauja Lietuvos miškininkų sąjungos, Lietuvai pagerinti draugijos veikloje, mėgsta kraštotyra, brangina tautinį paveldą, kultūrinį palikimą, istorinės Lietuvos praeities ver-

tybes. Gimtajame krašte jo prisidėta prie Lietuvos miškininkystės mokslo pradininko Povilo Matulionio muziejaus ekspozicijų ir sodybos – muziejaus aplinkos sutvarkymo, Povilo Matulionio progimnazijos dendrologinės kolekcijos, prie įvairių Kupiškio rajono viešųjų erdvių, parkų formavimo, apželdinimo. Kupiškyje džiaugiasi dažnai bendraujantis su savo mokiniais miškininkais, želdynų specialistais, o iš viso jų per pedagoginę karjerą išugdęs per pustrčio tūkstančio. Tokios mintys džiugina širdį, bet nemažai yra stebinančių ir skaudinančių kasdienio gyvenimo, elgsenos dalykų.

„Piktina atsainus požiūris į gamtą, į medžius, į želdinius, abejingumas, nesuvokimas. Kaip dabar atrodo mūsų miesteliai, gyvenvietės, rajonų centrai, kur už europinius pinigus sutvarkytos aikštės? Visur vienodi betono blynai pamėtyti, trinkelėmis žemę baigia uždusinti. Kam tos dykos plynės reikalingos? Eitynės, mitingams, tik ne žmogui, kur želdynai, kur gamtos spalvos? Ar nėra to suvokiančių landšafto specialistų, nuovokių architektų? Yra, tik jų sprendimai ir projektai yra per pigūs, būtina kuo daugiau ne savų pinigų pasiimti sau, gal dar kai kam“, – medžių draugu save vadinantis pašnekovas neslepia sarkastiško požiūrio į daugelį šiandienio gyvenimo modernėjimo apraiškų.

Taip kalba viešai ir daro, kas jam prieinama. Dovanoja medelių, žuoliukų mokykloms ir darželiams, inicijuoja medelių sodinimo

ir tvarkymosi savanoriškus darbus. Jau kelerius metus rūpinasi muziejaus gimtajame Skapiškyje įkūrimo reikalais, tvarko savo sukaupus archyvus, renka eksponatus, kur ką iš senovės vertingo atradęs. Ir, žinoma, puoselėja savo gimtinės sodą, daržą, augina, o ką užauginęs, pasidalija, dovanoja.

„Nes rūpi mano, kaimyno kiemas, Skapiškis, Kupiškis, rūpi Lietuva“, – sako miškininkas V. Markevičius ir tai siūlo įtikinamai.

Kalendoriai ant sienų, lentynose, koridoriuose.

